Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada – Government

UDHËZIMI ADMINISTRATIV MASHT NR: 28 /2014 PËR KRITERET DHE PROCEDURAT PËR VERIFIKIMIN E STANDARDIT TË PROFESIONIT

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION MASHT NR: 28 /2014 ON CRITERIA AND PROCEDURES FOR THE VERIFICATION OF THE OCCUPATIONAL STANDARD

NACRT ADMINISTRATIVNOG UPUTSTVA MONT BR: 28 /2014 O KRITERIJUMIMA I PROCEDURAMA ZA PROVERU STANDARDA PROFESIJE

Ministri i Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë, Në mbështetje të nenit 1, 2, dhe 4 të Ligjit nr. 03/L-060, Ligji për Kualifikimet Kombëtare i datës 7 nëntor 2008, (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës nr. 44 / 22 dhjetor 2008), nenit 12 të Ligjit nr. 04/L-138 për Arsim dhe Aftësim Profesional, nenit 8, nënparagrafi 1.4 të Rregullores nr. 02/2011 për fushat e përgjegjësisë administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe ministrive si dhe nenit 38, paragrafit 6 të Rregullores së punës së Qeverisë nr. 09/2011 (Gazeta zyrtare nr. 15, 12.09.2011), nxjerr:	**Minister of Education, Science and Technology,** Pursuant to Articles 1, 2, and 4 of the Law no. 03/L-060, the Law on National Qualification dated 7 November 2008, (Official gazette of the Republic of Kosova no. 44 / 22 December 2008), articles 12 of the Law on Education e Training no. 04/L-038, article 8, sub-paragraph 1.4 of the Regulation No. 02/2011 on the areas of administrative responsibility of the Office of the Prime Minister and Ministries, as well as, Article 38, paragraph 6, of the Regulation on Government's Rules and Procedure no. 09/2011 (Official Gazette No. 15, dated 12.09.201), issues:	**Ministar Obrazovanja, Nduke i Tehnologijeë,** Na osnovu člana 1., 2. i 4. Zakona br. 03/Z-060, Zakona o nacionalnim kvalifikacijama, od 7 novebra 2008, (Službeni glasnik Republike Kosovo, br. 44/22 decembra 2008), članka 12. Zakona br. 04/Z-138 za Profesionalno obrazovanje i osposobljavanje, člana 8, pod stavka 1.4 Uredbe br. 02/2011 u oblastima administrativne odgovornosti Ureda premiera i ministarstava, kao i člana 38. stav 6. Poslovnika o radu Vlade br. 09/2011 (Službeni glasnik broj 15, 12.09.2011.), donosi:
UDHËZIM ADMINISTRATIV **Për kriteret dhe procedurat për verifikimin e standardit të profesionit** **Nr.** 28/2014 **Datë:** 18.08.2014 **Neni 1** **Qëllimi** Ky udhëzim administrativ ka për qëllim të përcaktoj parimet e përgjithshme, përgjegjësitë	**ADMINISTRATIVE INSTRUCTION** **On the Criteria And Procedures for Verification of Occupational Standard** **No.** ___________ **Date:** ___________ **Article 1** **The purpose** This administrative instruction has for purpose to determine the general principles,	**ADMINISTRATIVNA UREDBA** **O kriteriumima i procedurama za proveru Standarda profesije** **Br.** ___________ **Datum:** ___________ **Član 1** **Cilj** Ova administrativna uredba ima za cilj da utvrdjuje opšte principe, odgovornosti i

dhe procedurat për verifikimin e standardit të profesionit brenda Republikës së Kosovës.	responsibilities and procedures for the verification of occupational standard in the Republic of Kosovo.	procedure za verifikaciju profesionalnih standarda u Republici Kosovo.
Neni 2 **Terminologjia**	**Article 2** **Terminology**	**Član 2** **Terminologija**
Terminologjia e përdorur në këtë Udhëzim administrativ do të ketë kuptimet e përcaktuara në shtojcën A.	Terminology used in this Administrative instruction shall have the meanings as set in the Annex A.	Terminologija korišćena u ovu administrativnu uredbu ima značenja data u dodatku A.
Neni 3 **Kompetencat e përgjithshme**	**Article 3** **General Competences**	**Član 3** **Opšta ovlašćenja**
1. Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve, i themeluar me dispozitat e Ligjit për Kualifikime Kombëtare, themelon dhe mirëmban kornizën gjithëpërfshirëse të kualifikimeve.	1. The National Qualification Authority established in accordance with the provisions of the Law on National Qualifications establishes and maintains the comprehensive qualification framework.	1. Nacionalni Autoritet za Kvalifikacije, osnovan u skladu sa odredbama Zakona o Nacionalnim Kvalifikacijama, uspostavlja i održava sveobuhvatan okvir kvalifikacija .
2. Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve, rregullon dhënien e kualifikimeve brenda Kornizës, me përjashtim të kualifikimeve të cilat janë të rregulluara me dispozitat e Ligjit për Arsimin e Lartë dhe kualifikimet që rregullohen në mënyrë eksplicite me dispozitat e ligjeve tjera.	2. The National Qualification Authority regulates the issuance of qualifications within the Framework, with the exception of qualifications which are regulated through the provisions of the Law on Higher Education and qualifications which are regulated explicitly through the provisions of other laws.	2. Nacionalni Autoritet za Kvalifikacije reguliše pružanje kvalifikacija unutar Okvira, sa izuzetkom kvalifikacija koji su regulisani Zakonom o Visokom Obrazovanju i kvalifikacijama izričito regulisana odredbama drugih zakona .

Neni 4 **Parimet të cilat mbështesin verifikimin e standardit të profesionit**	**Article 4** **Principles that support the verification of occupational standard**	**Član 4** **Principi koji podržavaju verifikaciju standard profesije**
1. Standardi i profesionit zhvillohet në bashkëpunim: MASHT, MPMS, ministritë tjera relevante, partnerët social dhe shoqatat e zejtarëve.	1. Occupational standard are developed in cooperation with: MEST, MLSW, other relevant ministries, social partners and craftsmen associations.	1. Standardi profesije se razvijaju u saradnji: MONT, MRSZ, i drugih relevantnih ministarstava i socijalnih partnera i udruženja obrtnika.
2. Standardi i profesionit zhvillohet duke u bazuar në analizën profesionale, bazuar në kriteret e përcaktuara nga AKK.	2. Occupational standard are developed based on professional analysis and criteria determined by NQA.	2. Standardi profesije se razvijaju na osnovu stručne analize , na osnovu kriterijuma kao što je navedeno od strane NAK.
3. Standardi i profesionit verifikohet nga AKK.	3. Occupational standard are verified by NQA.	3. Standardi profesije verifikuju se od ANK.
4. Standardi i profesionit i cili kalon në procesin e verifikimit dhe miratohet nga KAAPRr quhet standard kombëtar i profesionit.	4. Occupational standard is approved by CVETA and is called national occupational standard.	4. Profesionalni standard koji prolazi u proces verifikacije usvaja se od strane OPOOOO se zove nacionalni standard profesije.
Neni 5 **Kriteret e verifikimit të standardit të profesionit**	**Article 5** **Criteria for verification of occupational standard**	**Član 5** **Kriterijumi verifikacije standard profesije**
1. Standardi i profesionit i dorëzuara për verifikim duhet t'i përmbushin kriteret si në vijim:	1. Occupational standard which is submitted for verification shall meet the following criteria:	1. Standardi profesije podnete za verifikaciju moraju da ispune sledeće kriterijume:
1.1. Standardi i profesionit duhet të jetë i hartuar në formatin e përcaktuar nga AKK,	1.1. Occupational standard shall be drafted in the format set by NQA, based on	1.1. Standardi profesije treba da budu kreirani u formatu propisanom od strane

bazuar në funksionet, aktivitetet kyçe, kriteret e performancës, njohuritë e nevojshme për të performuar funksionin, shkathtësitë dhe shkathtësitë kyçe të shoqëruara me funksionin kryesor.	functions, key activities, performance criteria, necessary knowledge to perform the function, skills and key competences associated to the main function.	APK, na osnovu funkcije, ključne aktivnosti, kriterijume performanse, potrebno znanje za obavljanje funkcije, vještine i ključne veštine u vezi sa glavnom funkcijom.
1.2. Standardi i profesionit duhet të bazohet në kërkesa të tregut të punës.	1.2. Occupational standard shall be based on the labour market demands.	1.2. Standardi profesije treba da se zasnivaju na potrebama tržišta rada.
1.3. Standardi i profesionit duhet të zhvillohet në bashkëpunim me të gjitha palët e interesit.	1.3. Occupational standard shall be developed in cooperation with all stakeholders.	1.3. Standardi profesije treba da budu razvijeni u saradnji sa svim zainteresovanim stranama
1.4. Standardi i profesionit duhet të ketë të caktuar afatin e vlefshmërisë.	1.4. Occupational standard shall have a specified period of validity.	1.4. Standardi profesije trebaju imati navedeni period važenja.
1.5. Standardi i profesionit duhet të emërtohet dhe kodohet sipas librit mbi Klasifikimin e profesioneve në Kosovë, Organizatës ndërkombëtare të punës (ILO), Standardeve ndërkombëtare për klasifikimin e profesioneve (ISCO 88), dhe standardeve tjera ndërkombëtare.	1.5. An occupational standard shall be titled and coded according to the Book on Classification of Vocations in Kosovo, the International Labour Organization (ILO), I International Standard Classification of Occupations (ISCO 88) and other international standards.	1.5. Pravilima struke mora biti označen i kodirani prema knjizi o klasifikaciji zanimanja na Kosovu, Međunarodne organizacije rada (ILO), Međunarodne standardne klasifikacije zanimanja (ISCO 88) i drugim međunarodnim standardima.
Neni 6 **Procedura për verifikimin e standardit të profesionit**	**Article 6** **Procedure on the verification of occupational standards**	**Član 6** **Postupak za verifikaciju standard profesije**
1. Standardi i profesionit për tu përfshirë në procesin e verifikimit duhet të kalojnë në katër faza:	1. In order to include occupational standard in the process of verification, they have to go through the following four stages:	1. Standardi profesije da budu uključeni u proces verifikacije moraju proći u četiri faze:

1.1. **Faza 1**: Aplikacioni për verifikim të standardit të profesionit duhet të dorëzohet në KAAPRr, pastaj KAAPRr duhet të dorëzoj në AKK standardin e profesionit së bashku me dokumentet tjera përcjellëse. Standardi i profesionit duhet të ketë një arsyetim, qëllim dhe objektiva të qarta, dhe ka mbështetjen nga tregu i punës.	1.1. **Phase 1:** An application for the verification of a occupational standard shall be submitted in CVETA then CVETA should submit the occupational standard in NQA together with other supporting documents. The occupational standard should have one reasoning, purpose and clear objectives, and has support from the labour market	1.1. **Faza 1**: Zahtev za verifikaciju standarda profesije moraju biti dostavljen od u OPOOOO, zatim OPOOO treba dostaviti u NAK standard profesije sa drugim popratnim dokumentima. Standard profesije treba da ima objašnjenje, cilj i jasne objektive kao i podržanje od strane tržište rada.
1.2. **Faza 2**. AKK përzgjedh ekipin (panelin) e ekspertëve për verifikimin e standardin e profesionit. Ekspertët për verifikim të standardit të profesionit duhet të vlerësojnë standardin e profesionit në bazë të kritereve si në vijim;	1.2. **Phase 2.** NQA selects the team (panel) of experts on the verification of occupational standard. Experts for the verification of occupational standard shall check the occupational standard based on the following criteria:	1.2. **Faza 2.** NAK izabere ekipu (panel) eksperata za verifikaciju standarda profesije. Stručnjaci za verifikaciju standarda profesije treba proveriti standard profesije na osnvu kriterija kao u nastavku:
1.2.1. Identifikojnë të dhënat e ekipit zhvillues të standardit të profesionit (përfaqësimi);	1.2.1. To identify data from the developing team of the occupational standard (representation).	1.2.1. Identifikuju podatke ekipe razvijanja standarda profesije (reprezentacija)
1.2.2. Shqyrtojnë dhe analizojnë përmbajtjen e standardit të profesionit;	1.2.2. Review and analyze the content of the occupational standard.	1.2.2. Razmatraju i analiziraju sadržaj standarda profesije.
1.2.3. Verifikojnë kodin e standardit të profesionit;	1.2.3. Verify the occupational standard code.	1.2.3. Verifikuju kod standarda profesije.
1.2.4. Verifikojnë formatin e standardit të profesionit.	1.2.4. Verify the occupational standard format.	1.2.4. Verifikuju format standarda profesije .

1.3. **Faza 3:** Eksperti i AKK do të ketë rolin e koordinatorit në procesin e verifikimit të standardit të profesionit dhe do të kontaktoj me zhvilluesin e standardit të profesionit për takimin me ekipin e ekspertëve. 1.4. **Faza 4**: Ekipi i ekspertëve harton Raportin e Verifikimit në bazë të dëshmive të mbledhura gjatë këtij procesi. Raporti i verifikimit se bashku me rekomandime dhe sqarime apo komente të bëra i përcillet Këshillit Drejtues të AKK, i cili merr vendim për aprovim apo mos aprovim Draft-raporti së bashku me rekomandime që aprovohet nga KD i AKK dhe pastaj përcillet tek KAAPRr. 1.5. **Faza 5:** Në raste kur vendimi i KD është negativ, kërkohet nga KAAPRr që standardi i profesionit ti kthehet zhvilluesit për përmirësime bazuar në rekomandimet e raportit të ekspertëve. Procedura e paraparë për verifikim të standardeve të profesionit nuk duhet të tejkalojë periudhën prej 6 muajsh nga data e aplikimit për verifikim.	1.3. **Phase 3:** NQA expert shall have the role of the coordinator in the process of verification of an occupational standard shall contact the vocational standard developer regarding the meeting with expert team. 1.4. **Phase 4:** The Experts Team compiles verification report based on the gathered evidences during this process. Evaluation of an occupational standard is carried out by a team (panel) of experts selected by NQA. Based on the evidence, experts compile a Draft Report including the recommendations approved by the NQA SC and then, the draft report is submitted to VETC. 1.5. **Phase 5:** In the event the SC Decision is negative, then CVETA is requested to send back the occupational standard to the developer for improvements based on the recommendations of the report of experts. The procedure foreseen for verification of vocational standards shall not exceed the period of 6 month starting from the date of the application for verification.	1.3. **Faza 3:** Eksperti NAK-a će imati ulogu koordinatora u procesu verifikacije standard profesije i kontaktiranju sa programerom standarda profesije za sastanke sa ekipom stručnjaka . 1.4. **Faza 4:** Ekipa eksperata sastavlja Izveštaj o verifikaciju na osnovu prikupljenih dokaza u toku procesa. Procena standard profesije se obavlja od strane ekipe (panela) i stručnjaka izabranih od strane NAK-a. Zasnovane na dokazima stručnjaci rade nacrt izveštaja sa preporukama odobrenim od Upravnog Saveta i NAK, a potom se prosledjuje Savetu za Stručno Obrazovanje i Obuku. 1.5. **Faza 5:**. U slučajevima u kojima je rešenje SO negativno, zahteva se od KAAP da standardi profesije budu vraćeni programeru za vrsenje ispravke na osnovu preporuka ekspertskog izveštaja. Postupak koji se predviđa za verifikaciju standard profesije ne može trajati duže od šest meseci od dana podnošenja zahteva za proveru .

Neni 7 **Përbërja e ekipit të ekspertëve**	**Article 7** **Composition of the expert team**	**Član 7** **Sastav ekipe stručnjaka**
1. Ekipi duhet të përbëhet nga 2 ekspertë të pavarur (vendorë apo ndërkombëtarë), varësisht prej natyrës së standardit të profesionit që është duke u vlerësuar.	1. The team shall consist of 2 independent experts (local or international) depending on the nature of the occupational standard that is being evaluated.	1. Tim bi trebalo da se sastoji od dva nezavisna stručnjaka (nacionalni ili medjunarodni), u zavisnosti od prirode profesije standarda koji se procenjuje.
2. Anëtarët e ekipit të ekspertëve nuk duhet të kenë ndonjë lidhje dhe as konflikte të mundshme të interesit me zhvilluesit e standardit të profesionit.	2. Members of expert team shall not have any relations or potential conflict of interest with the developers of occupational standard.	2. Članovi stručnog tima ne bi trebalo da ima bilo kakvu vezu ili potencijalne sukobe interesa sa programerima standard profesije.
Neni 8 **Detyrat e ekspertëve**	**Article 8** **Duties of experts**	**Član 8** **Dužnosti eksperata**
1. AKK do të nënshkruajë marrëveshje ligjore me ekspertët e angazhuar.	1. NQA shall sign a legal agreement with the experts engaged.	1. NAK će potpisati pravni sporazum sa ekspertima koji su angazovani.
2. AKK do të nënshkruaj deklaratë me ekspertët e angazhuar të cilët nuk kanë qenë pjesë e zhvillimit të standardit të profesionit.	2. NQA will sign the declaration with experts engaged which have not been part of the development of occupational standard.	2. NAK će potpisati izjavu sa stručnjacima koji su uključeni koji nisu bili dio standard profesije razvoj.
3. Ekspertët do të:	3. Experts shall:	3. Stručnjaci će:
3.1. Shqyrtojnë standardin e profesionit dhe mënyrën e zhvillimit të tyre sipas udhëzuesve të zhvilluar nga AKK;	3.1. Review occupational standard and the methods they are developed according to the guidelines developed by NQA.	3.1. Ispitati standarda profesije i način njihovog razvoja u skladu sa smernicama koje je razvio NAK
3.2. Krahasojnë rezultatet e të nxënit me nivelet e KKK dhe përcaktimin e nivelit të	3.2. Compare learning outcomes with the NQF levels and determine the NQF level.	3.2. Uporediti ishode učenja NOK nivoa i predodrediti nivo NOK-a.

KKK;		
3.3. Gjejnë dhe aranzhojnë takime me ekspertë nga tregu i punës, së paku tri kompani apo organizata të papërfshira në zhvillimin e këtij standardi të profesionit;	3.3. Arrange and conduct meetings with experts from the labour market, at least three companies, organizations which are not involved in the development of particular occupational standard.	3.3. Pronači i organizovati sastanke sa stručnjacima iz tržišta rada, najmanje tri organizcije kompanije uključene u razvoju ovog standarda za profesiju.
3.4. Krahasojnë standardin e profesionit me standardet e profesionit sipas Librit mbi klasifikime në Kosovë, sipas ILO dhe standardeve tjera evropiane dhe rajonale;	3.4. Compare the occupational standard with vocational standards according to the Book on Classifications in Kosovo, according to ILO and other European and regional standards.	3.4. Uporede standarde profesije sa standardima profesija prema Knjizi za klasifikacije na Kosovu, u skladu sa ILO i drugim regionalnim i evropskim standardima
3.5. Hartojnë raportin mbi verifikimin e standardit të profesionit sipas formatit të AKK mbi verifikimin e standardit të profesionit;	3.5. Draft a report on the verification of a occupational standard according to the NQA format on verification of vocational standards.	3.5. Nacrt izveštaja o proveri standarda profesije pod formatom NAK-a o verifikaciji standarda profesije.
3.6. Bashkëpunojnë me anëtarët e tjerë të panelit, diskutojnë dhe harmonizojnë qëndrimet e tyre;	3.6. Cooperate with other members of the panel, discuss and harmonize their views.	3.6. Sarađuju sa ostalim članovima veća, diskutuju i usklade svoje stavove,
3.7. Kontribuojnë në përgatitjen e një raporti që përcakton të gjeturat (gjetjet) dhe rekomandimet në lidhje me verifikimin e standardit të profesionit sipas formatit të AKK mbi verifikimin e standardeve të profesionit;	3.7. Contribute to the preparation of a report which highlights the findings and recommendations regarding the verification of the occupational standard according to the NQA format on the verification of occupational standard.	3.7. Doprinose pripremi izveštaja koji postavlja zaključke (nalaz) i preporuke o utvrđivanju standarda profesije pod NAK formatu o verifikaciji standarda profesije
3.8. Raportojnë tek drejtori i AKK.	3.8. They report to the Director of NQA	3.8. Izveštavati direktoru NAK-a.

Neni 9 **Përzgjedhja e ekspertëve**	Article 9 **Selection of experts**	Član 9 **Izbor stručnjaka**
1. Procesi i përzgjedhjes së ekspertëve vendor bëhet përmes konkursit publik për verifikimin e standardit të profesionit.	1. The process of the selection of local experts is conducted through a public announcement for verification of occupational standard.	1. Proces selekcije lokalni eksperata se vrši putem javnog konkursa za verifikaciji standarda profesije.
2. Në rast të mungesës së ekspertëve vendor AKK ka të drejtën të angazhojë ekspertë rajonal apo ndërkombëtar, pa konkurs publik.	2. In the absence of local experts ACA has the right to engage regional and international experts, without public advertisement.	2. U nedostatku domaćih stručnjaka NAK ima pravo da se angažiraju regionalne i međunarodne stručnjake, bez javnog konkurs.
3. AKK do të përzgjedhë Ekipin e Ekspertëve sipas këtyre kritereve:	3. NQA shall select the expert team based on the following criteria:	3. NAK će izabrati Ekipu Eksperata prema sledećim kriterijumima:
3.1. Të kenë kualifikim përkatës, të jenë të kualifikuar dhe të kenë përvojë profesionale së paku 10 vite në fushën përkatëse;	3.1. To have proper qualification, to be qualified and have at least 10 years of professional experience in the respective field.	3.1. Poseduju potrebnu kvalifikaciju, moraju biti kvalifikovani i imaju iskustvo od najmanje 10 godina iz odgovarajuće oblasti,
3.2. Të kenë së paku 5 vjet përvojë pune në arsim, menaxhim apo të ngjashme;	3.2. To have at least 5 years of working experience in education, management or similar field.	3.2. Imati najmanje 5 godina iskustva u obrazovanju, menadžmentu ili slično,
3.3. Të kenë përfunduar trajnime për vlerësim, zhvillim të kurrikulit, zhvillim të programeve;	3.3. To have completed trainings on evaluation, curricula development and development of programs.	3.3. Trebaju imati završenu obuku o proceni, razvoj kurikuluma, razvoj softvera,
3.4. Të kenë njohuri për zhvillimet e kualifikimeve profesionale dhe të tregut të punës;	3.4. To have knowledge on the development of vocational qualifications and labour market.	3.4. Poseduju znanje za razvoj profesionalne kvalifikacije i tržišta rada,

3.5. Të kenë njohuri të teknologjisë informative;	3.5. To have knowledge of the information technology.	3.5. Imaju znanje o informacionim tehnologijama,
3.6. Ekspertët vendorë duhet të jenë shtetas të RKS dhe të flas njërën nga gjuhët zyrtare,	3.6. Local experts must be citizens of the RKS and speak one of the official languages.	3.6. Lokalni stručnjaci moraju da budu državljani RKS i govore jedan od službenih jezika ,
3.7. E dëshirueshme të kenë njohuri të gjuhës angleze.	3.7. It is preferable to be knowledgeable in English language.	3.7. Poželjno da imaju znanje engleskog jezika.
4. Lista e ekspertëve të aprovuar nga KD i AKK, për kualifikimet e caktuara është valide për dy vite.	4. List of experts approved by NQA SC for particular qualifications is valid for 2 years.	4. Spisak odobrenih eksperata od strane Saveta Odbora NAK-a, za odredjene kvalifikacije važi dve godine.
Neni 10 **Pagesat për angazhimin e ekspertëve**	**Article 10** **Fees for the recruitment of experts**	**Član 10** **Isplate za angažovanje stručnjaka**
1. Pagesat për angazhimin e ekspertëve në procesin e verifikimit të standardit të profesionit mbulohen nga AKK dhe janë si në vijim:	1. Fees for the recruitment of experts in the process of verification of occupational standard are covered by NQA and they are as follows:	1. Uplate za angažovanje eksperta u procesu verifikacije profesionalnih standarda, obuhvaćeni su od NAK-a na sledeći način
1.1. Për ekspert vendorë pagesa është 100 (njëqind) euro, për një ditë pune;	1.1. For local expert the payment is 100 (one hundred) Euro per working day.	1.1. Za lokalne eksperte plata 100 (sto) evra po radnom danu.
1.2. Për ekspert nga rajoni, pagesa është 200 (dyqind) euro, për një ditë pune;	1.2. For an expert from the region the payment is 200 (two hundred) Euro for one working day.	1.2. Za eksperte iz regiona plata 200 (dve stotine) evra po radnom danu.
1.3. Për ekspert ndërkombëtar pagesa është 400 (katërqind) euro, për një ditë	1.3. For an international expert, the payment is 400 (four hundred) Euro for one	1.3. Za medjunarodne eksperte plata 400 (četiri stotine) evra po radnom danu .

pune;	working day.	
1.4. Kohëzgjatja për angazhimin e ekspertëve për verifikimin e standardeve të profesionit përfshin:	1.4. The time frame for the engagement of experts in the verification of vocational standards covers:	1.3.Vreme trajanja angažovanja eksperata za verifikaciju standarda profesije uključuje
1.5. Një ditë punë për shqyrtimin e aplikacionit, standardit të profesionit dhe dokumentacionit shtesë.	1.5. One working day to review an application, a vocational standard and additional documentation.	1.5. Jedan radni dan za razmatranje aplikacije, profesionalne standarde i dodatne dokumentacije .
1.6. Tri ditë pune për takime me punëdhënësit;	1.6. Three working days for meetings with employers.	1.6. Tri radnih dana za sastanake sa poslodavcima ,
1.7. Një ditë pune për përpilimin e raportit të vlerësimit.	1.7. One working day for drafting the evaluation report.	1.7. Jedan radni dan za pripremu izveštaja o evaluaciji.
Neni 11 **Shtojca** Pjesë e këtij UA është edhe shtojca 1 **SHTOJCA 1** **PËRKUFIZIMET E TERMAVE TË PËRDORURA NË KËTË DOKUMENT** Termat e mëposhtëm kanë këto kuptime: "Akreditimi" nënkupton procesin përmes të	**Article 11** **Appendices** Part of this AI is also appendix 1 **APPENDIX 1** **DEFINITION OF TERMS USED IN THIS DOCUMENT** The following terms shall have the meanings indicated: "Accreditation" refers to the process by which	**Clan 11** **Dodatak** Dodatak ove AU je i dodatak 1 **DODATAK 1** **DEFINICIJA UPOTREBLJENIH IZRAZA U OVOM DOKUMENTU** Dole naneti izrazi imaju sledeći značaj: "Akreditacija" podrazumeva proces preko

cilit Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve (AKK), i themeluar sipas Ligjit mbi kualifikimet kombëtare (nr.03/L-060), përcakton institucionet që vlerësojnë kandidatët dhe lëshojnë certifikata dhe diploma (institucionet e vlerësimit) dhe çdo organ tjetër që kryen funksione tjera në emër të AKK-së. Institucionet e akredituara duhet të jenë subjekte të monitorimit dhe auditimit nga AKK-a. "Aprovimi" nënkupton procesin përmes t cilit Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve, i themeluar me këtë ligj, njeh kualifikimet. Aprovimi jepet për një periudhe të caktuar dhe ne fund te kësaj periudhe, kualifikimi duhet ti nënshtrohet riaprovimit. Aprovimi do te lëshohet vetëm pas procesit te përfundimit te suksesshëm të procesit të validimit. "Vlerësimi" nënkupton proceset, përfshirë provimet dhe testet, që shfrytëzohen për të mbledhur, interpretuar dhe vlerësuar dëshminë në mësim të individit. Vlerësimi për kualifikime mund të kryhet vetëm nga institucionet ose organizatat e aprovuara nga AKK për këtë qëllim dhe të njohura si institucione të vlerësimit. "KAAPRr" është Këshilli i Kosovës për Arsim dhe Aftësim Profesional dhe të Rritur. Është themeluar me Ligjin mbi Arsim dhe Aftësim Profesional (Ligji nr. 02/L-42, i aprovuar me 25 prill 2006. Pjesa kryesore e mandatit të tij është të rekomandoj standardet dhe	the National Qualifications Authority (NQA) established under the Law on National Qualification (no.03/L-060), determines institutions which assess candidates and issue certificates and diplomas (assessment institutions) and any other body that perform other functions on behalf of NQA. Assessment institutions shall be subject of monitoring and auditing by the NQA. "Approval" refers to the process by which the National Qualifications Authority recognizes qualifications. The approval shall be given for a defined period and at the end of this period, the qualification shall be subject to re-approval. Approval may only be given after a process of validation has successfully taken place. "Assessment" refers to the processes (including examinations and tests) used to gather, interpret and evaluate evidence of an individual's learning achievements. Assessment for qualifications can only be carried out by organisations or bodies approved by NQA for this purpose and known as assessment bodies. "CVET" is the Kosovo Council for Vocational Education and Training. It was established by the Law on Vocational Education and Training (Law No. 02/L-42, approved on 25 April 2006). A key part of its mandate is to recommend standards and vocational content	kojeg Nacionalni autoritet za kvalifikacije (NAK), osnivan prema Zakonu o nacionalnim kvalifikacijama (br. 03/Z-060), određuje institucije koje procenjuju kandidate i izdavaju sertifikacije i diplome (institucije procenjivanja) i bilo koji drugi organ koji vrši druge funkcije u ime NAK-a. Akreditovane institucije moraju biti subjekti nadgledanja i revizije od strane NAK-a. "Odobrenje" podrazumeva proces preko kojeg nacionalni autoritet za kvalifikacije, osnivan prema odnosnim zakonom, priznaje kvalifikacije. odobrenje je dato na određeno vreme nakon ćega, odnosna kvalifikacije mora biti subjekat ponovnog odobrenja. Odobrenje biće dato samo nakon procesa uspešnog završenja procesa validacije. "Procenjivanje" podrazumeva procese, uključujući ispite i testiranje, koji se koristi sa prikupljanje, tumačenje i procenu dokaza nastave pojedinca. Procena za kvalifikacije može se izvršiti samo od institucija ili organizacija odobrenih od strane NAK za odnosne ciljeve, poznate kao institucije procenjivanja. "SKOSO" je savet Kosova za obrazovanje i stručno osposobljavanje. Osnivan je prema zakonu o obrazovanju i stručnom osposobljavanju (zakon nr. 02/L-42, odobrenom 25 aprila 2006). Glavni deo mandata je donošenje preporuka za standarde i za profesionalni sastav profila koje se osnivaju

përmbajtjen profesionale për profilet të cilat duhet të bazohen në programet formale të arsimit dhe kualifikimet profesionale të cilat duhet të përfshihen në Kornizën e Kualifikimeve Kombëtare.	of profiles on which formal VET programmes should be based and the vocational qualifications that should be included in the National Qualification Framework.	prema programu za formalno obrazovanje i stručno osposobljavanje koje treba uključiti u nacionalnom okviru za kvalifikacije.
Diploma" nënkupton dokumentin që jepet pas përfundimit të një programi ekstensiv të arsimit.	"Diploma" means a document given upon completion of an extensive education program;	"Diploma" podrazumeva dokumenat koji se daje nakon završenja produženog programa obrazovanja.
"Arsimi formal" nënkupton programet e aprovuara të arsimit, që ofrohen në institucionet e licencuara të arsimit dhe që përdorin planprogramin, që nxirret nga Ministria e Arsimit, e Shkencës dhe e Teknologjisë (MASHT).	"Formal education" refers to approved education programmes provided in licensed educational institutions and using curricula issued by the Ministry of Education, Science and Technology (MEST)	"Formalno obrazovanje" podrazumeva odobrene obrazovne programe, koji se nude u licenciranim institucijama obrazovanja koristeći plan program ministarstva obrazovanja, nauk i tehnologije.
"Arsimi i larte" nënkupton nivelet e arsimit të rregulluara nga Ligji për Arsimin e Larte (2003/14).	"Higher education" refers to levels of education regulated by the Law on Higher Education (2003/14);	"Visoko obrazovanje" podrazumeva nivoe obrazovanja regulisane prema zakonu o visokom obrazovanju (2001/14).
"Arsimi joformal" i referohet të nxënit tjetër, jashtë atij që ofrohet nëpërmjet programeve të përshkruara në përkufizimin "arsimi formal".	"Non-formal learning" refers to learning other than that provided through programmes covered by the definition of "formal education" provided in this Administrative Instruction;	"Neformalno obrazovanje" upućuje se drugoj nastavi, van svega toga što pokriva definicija programa "formalnog obrazovanja" prema odnosnom zakonu .
"Arsimi informal" është të nxënit, që rezulton nga aktivitetet e jetës së përditshme të ndërlidhura me punën, familjen apo kohen e lire.	"Informal education" is learning which results from daily life activities related to work, family or leisure.	"Informalno obrazovanje" je učenje, koje rezultira sa aktivnosti svakodnevnice povezano sa radom, porodicom ili slobodnim vremenom nastava.
"Kualifikimi" është njohje zyrtare e të arriturave, me të cilin njihet përfundimi i arsimit ose aftësimit, ose realizimi i kënaqshëm në një test ose provim.	"Quality assurance" refers to the process by which the quality and consistency of qualification standards, assessment and certification are maintained;	"Kvalifikacija" je zvanično priznanje postignuća, s čime se priznaje završetak nastave ili stručnog osposobljavanja, ili zadovoljavajuća realizacija testa ili ispita.
"Sistemi i kualifikimeve" nënkupton sistemin e plotë brenda të cilit jepen dhe certifikohen kualifikimet, që përfshijnë kornizën kombëtare	"Recognition of prior learning" means the process of evaluating the knowledge skills or wider competences which an individual has	"Sistem kvalifikacija" podrazumeva celokupni sistem u okviru čega obezbeđuju se i sertifikuju kvalifikacije, pokrivajući nacionalni

të kualifikimit dhe dispozitat ligjore për rregullimin e dhënies së kualifikimeve. "Sigurimi i cilësisë" nënkupton procesin përmes të cilit sigurohet dhe mirëmbahet cilësia dhe pajtueshmëria e standardeve të kualifikimit, vlerësimit dhe certifikimit. "Njohja e mësimit paraprak" nënkupton procesin e vlerësimit të njohurive, shkathtësive ose kompetencave më të gjera, të cilat një individ i ka arritur më herët, nëpërmjet mësimit formal, joformal ose informal. Kjo njohuri praktike do të shfrytëzohej për ti dhënë mundësi individit që të avancohet ose te lirohet për një pjese të kursit ose kredisë drejt kualifikimit. "Partneret social" janë organizatat që përfaqësojnë në mënyrë kolektive punëdhënësit dhe punëtorët. "Standardet" janë tregues të matshëm të të arriturave, që caktohen sipas kritereve kualitative ose kuantitative dhe duhet të arrihen nga kandidatet, që duan të kualifikohen. "Validimi" i referohet procesit të kontrollit dhe vlerësimit të kualifikimit kundrejt kritereve, para marrjes se vendimit për përfshirje apo mospërfshirje të kualifikimit në KKK. "Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve (AKK)" është agjenci themeluar për të zhvilluar Kornizën Kombëtare të Kualifikimeve dhe për te rregulluar sistemin kombëtar të kualifikimeve. "Korniza Kombëtare e Kualifikimeve (KKK)"	previously acquired through formal, non-formal or informal learning. This knowledge shall be used to give possibility of advancement to a person or exemptions from part of a course or qualification or credit towards a qualification. "Social Partners" are the organizations which collectively represent employers and employees; "Standards" are measurable indicators of achievement, defined either in terms of qualitative or quantitative criteria, that are required to be achieved by candidates for the award of qualifications; "National Qualifications Authority (NQA)" is the agency established to establish the National Qualifications Framework and regulate the National Qualifications System; "National Qualifications Framework (NQF)" is the national mechanism for classifying qualifications awarded within the National Qualification System according to a set of criteria defining levels and types of outcomes of learning - which are compatible with the European Qualifications Framework; "Levels" (of qualification) are levels defined within the hierarchy of the National Qualifications Framework - levels are differentiated by increases in the complexity, depth and independence of learning; "Level descriptors" are the sets of criteria, describing outcomes of learning, for determining the level of a qualification;	okvir kvalifikacija i zakonske dispozicije za regulisanje davanja kvalifikacija. “Nacionalni autoritet za kvalifikacije” (NAK) je agencija uspostavljena za razvoj nacionalnog okvira za kvalifikacije i za regulisanje nacionalnog sistema za kvalifikacije. “Uverenje o kvalitetu” podrazumeva proces preko kojeg obezbeđuje se i održava se kvalitet i saobraznost standarda kvalifikacije, procenjivanja i sertifikacije. “Priznanje prethodne nastave” podrazumeva proces procene šireg znanja, veština ili sposobnosti koje je jedan pojedinac stekao ranije, preko formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja. Ovo praktično znanje biće iskorišćeno za napredak pojedinca ili za oslobođenje od jednog dela kursa ili bodova spram kvalifikacije. “Socijalni partneri” su organizacije koje predstavljaju na kolektivnom načinu poslodavce i radnike . “Standardi” su merljivi indikatori postignuća, koji se određuju prema kvalitativnim i kvantitativnim kriterijma koje kandidat mora udovoljiti da bi postigao kvalifikaciju. “Nacionalni okvir za kvalifikacije” (NOK) je nacionalni mehanizam za klasifikaciju kvalifikacija unutar nacionalnog sistema kvalifikacija shodno grupi kriterija koji određuju nivoe i vrste rezultata nastave/učenja – zakon preporučuje nacionalni okvir kvalifikacija za Kosovo, koji će biti usporedljiv

është mekanizëm kombëtar për klasifikimin e kualifikimeve të dhëna brenda sistemit kombetar te kualifikimeve sipas një grupi të kritereve që përcaktojnë nivelet dhe llojet e rezultateve të mësimit "Nivelet" e kualifikimit, janë nivele të caktuara brenda hierarkisë se Kornizës Kombëtare të Kualifikimeve — nivelet dallohen sipas rritjes se ndërlikueshmërisë, thellësisë dhe pavarësisë në të mësuar. "Përshkruesit e niveleve", janë një grup i kritereve, që përshkruajnë rezultatet e mësimit, për të përcaktuar nivelin e kualifikimit. Korniza Evropiane e Kualifikimeve" (KEK) aludon në kornizën e Bashkimit Evropian, që ofron pikë të përbashkët referimi për nivelet dhe përshkrimet e kualifikimit, duke mundësuar ndërlidhjen dhe komunikimin në mes të kornizave të ndryshme kombëtare.	"Qualification" is an official recognition of achievement that recognizes completion of education or training or satisfactory performance in a test or examination; "Qualifications system" refers to the complete system within which qualifications are awarded and certificated, which includes the National Qualification Framework and arrangements for regulating the award of qualifications "European Qualification Framework" refers to the framework of the European Union that provides a common reference point of qualification levels and descriptors enabling different national qualifications frameworks to relate and communicate with each other;	sa Evropskim okvirom za kvalifikacije, koji prema zakonu o nacionalnim kvalifikacijama poznat je kao "okvir". Nivoi" kvalifikacija, su nivoi određeni unutar hijerhije nacionalnog okvira za kvalifikacije – nivoi se razlikuju prema složenošću, dubini i nezavisnošću učenja. "Deskriptori nivoa" predstavljaju grupu kriterijuma, koja opisuje reultate nastave/učenja da bi odredili nivo kvalifikacije. ""Evropski okvir kvalifikacija" (KEK) aludira na okvir Evropske Unije, za zajedničkim referentnim tačkama za nivoe i opis kvalifikacija, omogučavajući međupovezanost i komunikaciju između različitih nacionalnih kvalifikacija.
Neni 12 **Hyrja në fuqi**	**Article 12** **Entry into force**	**Član 12** **Stupanje na snagu**
Ky Udhëzim administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas nënshkrimit nga ana e Ministrit.	This Administrative instruction enters into force seven (7) days after being signed by the minister.	Ova administrativna uredba stupa na snagu sedam (7) dana od dana potpisivanja od strane ministra.
Prof. dr. Ramë Buja, ministër	**Prof. dr. Ramë Buja, minister**	**Prof. dr. Ramë Buja, ministar**